

Nro 13.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 12-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környüldállások.

Leg közelebb azt írja *Koburg* hertzeg *Furoni* fő kvártélyából, hogy a' Cs. K. és Frantzia seregek közt *Lüttichnek* kapuja előtt, és hidján történt tsata után, a' városnak mind a' *Maas* folyó vizének jobb, mind bal partyain fekvő részeit elfoglalta az ellenség. Ugyan onnan, és eggy időben írja azt is, hogy *Landrecyt* Jul. 16 dik napján vették légyen vissza a' Frantziák, és hogy mingyárt akkor kemény ostrom alá vétették *Quessoy* várát is. — A' *Pichegrü* Generál kormánya alatt lévő Fr. fő ármádia *Tonger* és *Lüttich* közt fekszik, és mindenütt igen sok hadi sattsot haj-

tott bé, mind kész pénzben, mind eleségben. — A' *Yorki* hertzeg tudtára adatta *Koburg* hertzegnek *Jul.* 26 dik napján, hogy az öszve kapiso t *Anglus*, *Hannóveránus* és *Hassus* seregekkel *Antverpia* mellett való tanyáját oda hagyván, *Bergopzoom* és *Bréda* közt, *Rosendal* nevü helység mellett telepedett le.

A' hadi Cancelláriának múlt szombaton kiadott jegyzése szerént, *Juliusnak* első napjától fogva 20 dikig történt tsatákban 112 emberünk, és 66 lovunk hüllött el; 323 emberünk 85 lovunk kapott sebet, és 549 emberünk 30 lovunk tévelyedett el 's esett fogságba a' nagy ármádiánál. Az el hüllottak közt vólt *Ebert* fő hadnagy az *Odonell* szabad seregétől. Sebbe estenek *Curry* kapitány *Schröder* Károly regementétől; *Lenich* fő hadnagy, és *Owervich* all-hadnagy az első *Horváth* batalliontól; *Németh* all-hadnagy *Ferdinánd* fő hertzeg (vólt *Elzterházy* Imre) huszár regementéből; *Steingruber* kapitány, *Gajdáczy*, és *Schmegmer* all-hadnagyok *Wurmser*; és *Ferenczy* all-hadnagy *Barcó* huszár regementeitől. Fogságba esett *Kövesdy* all-hadnagy *Gemmingen* gyalog regementéből.

Albert Saxóniai és *Teschéni* királyi hertzeg a' *Rajna* vidékén táborozó Cs. K. ármádiának mostani fő kórmányozója azt írja *Jul.* 31 ik napján *Schwezingeni* fő kvártélyából a' Fels. udvari hadi Cancelláriának, hogy a' nevezett napon jó reggel *Mundenheim* és *Oggersheim* mellett állott vigyázó seregeinkre ütöttek, és nagy számokkal vissza nyomták onnan azokat a' *Frantziák*. A' melly alkalmatossággal *Veselka* kapitány *Erdödy* huszár regementéből, a' segítségére küldetett escadronnal elő álván mérgesen bé vágott az ellenség soraiba, egész *Raingenheimig* vissza üzte őket, el fogott eggy *Frantzia* huszárt, és 3 lovat; de mivel ismét három annyi erővel mentenek ellene a' *Frantziák*, kénytelen vólt magát *Mundenheimig* vissza vonni. Ezen tsatában 1 emberünk, és 3

lovunk veszett el, 8 emberünk, és 5 lovunk kapott sebet. A' sebbe estek közt vagyon *Henessy* kapitány, Gömör Vármegyei, 's nevezetessen *Hamvai* fi, és *Dónáth* fő hadnagy az Erdélyi véghegyi regementből.

A' fellyebb említett napon 8 óra tájban 6000 gyalogból és lovasból álló sereggel ment e. *Mundenheim* előtt az ellenség, szüntelen puskázván a' kö hidnál strázsán állott Erdödy regementéből való tisztre *Halász* hadnagyra, és egész a' *Manheimi* sántzokig lövöldözvén ágyú golyóbisait, és 10 fontos haubitzait. Gr. *Wartensleben* Cs. K. Feld M. Lájtinánt nem akarván héjjában a' gyalogságot vesztegetni, ki húzta azt az ágyú tüze alól, mellyen meg bátorodván a' Frantzia veres huszárok, egész a' sántzig bé mentek, hanem 20 ágyú golyóbis repítettvén közikbe, vissza futottak, 's dél tájban mindnyájan elébb állottak onnan.

Albert Kir. hertzeg, és *Möllendorf* Prusszus Feldmarsal közt végbe ment égyezés szerént, ismét egy 8000 emberből álló Cs. K. sereg küldetett a' *Hohenlohe* örökös hertzeg, és Prusszus F. M. Lájtinánt corpusához, úgy hogy a' minap oda ment 10 ezer emberrel égyütt, 18 ezer *Austriacusok* vagynak a' Prussziai corpusnál. Ezen segítséggel öregbítettett Prussziai ármádia *Kirchheim Polandig*, *Hohenlohe* örökös hertzeg pedig *Eisbachig* nyomúltak előre. Ennyiből állanak *Koburg* Feldmarsalnak, és *Albert* hertzegnek, a' Fels. hadi Cancelláriához küldött jelentéseik.

Úgy hallatik, hogy *Sz. Domonkos* szigetének Anglusok által lett el vétetésén, annyira bosszankodnak a' Frantziák, hogy tellyességgel egy Britusnak sem akarnak kedvezni, sőt azt sürgette a' Párisi kösség, hogy a' Fr. Országoknak varaiban fogságban üő Anglusok mindnyájan ölettesse meg.

Eggy *Rajna* mellyékéről jött magános levél azt is beszéli, hogy Frantzia Ország határai körül 20 órányira minden helységeket, erdőket és tserjéket fel akarnák a' Frantziák égetni, 's pusztítani, hogy ekképen sohol se lehessen az éggyesült seregeknek meg maradhatások, és így kevés néppel is védelmezhetvén vég váraikat, ármádiáiknak nagyobb részét Hollándia és Anglia ellen fordithassák. Igaz dollog, hogy hajdan a' vad és barbarus nemzeteknél is gyakorlásban vólt, sőt a' Törököknél még most is gyakorlásban vagon ez az égetés által való hadakozásnak neme; de a' szelidebb, és pallérozottabb nemzetek egynéhány száz esztendőtol fogva nem akartak az által az emberi nemzetnek ártani. *Turenne* Frantzia hires Generális ismét elő vette ezt a' gonosz szokást, és 1688-dik esztendőben csak nem egészen porrá és hamuvá változtatta a' Palatinatusi fejedelemséget. Ennek gonosz példáját akarják mostan a' Frantziák követni.

Lüttich városának állapotjáról is, néhány közönséges levelek így, mások másként beszélnek. — Bizonyosnak lenni mondatik, hogy *Jul.* 27-dikén reggeli 6 órakor el foglalták a' Frantziák a' Sz. Margita kapuját, és hogy igen sok emberi vér ontatott ki a' városban. Leg többen hüllottak el a' *Lüttichi* lakosok közül, a' kik a' Frantziák mellé adván magokat, az előre ment seregnél vóltanak. Háromszor akarta az ellenség a' *Carthusianusok* házánál lévő *Austriai* battériákat el foglalni, 's ugyan háromszor üzettettek onnan vissza. — *Juliusnak* 30 dikán az elsőknél is véresebb tsata történt *Lüttichben*. Meg bosszonkodván *Koburg* herczeg a' lakosoknak gonosz tselekedetén, a' kik annakelőtte harmad nappal forró olajat és ónt öntögettek házaiknak ablakairól, és lövöldöztek onnan ki költözött vitézeinkre, öszve szedte imitt amott feküdt seregeit, rajta ment *Lüttich* városán, és minekutána erőszakosan meg vette vólna azt, sem az ott

lévő Fr. nadrágtalanoknak, sem a' gonosz szivű lakosoknak nem kedvezett, 's annyi dög test hevert az úttzákon, hogy járni is allig lehetett azok miatt. — Azoknak házaikat, a' kik onnan *Jul.* 27 dikén ki költözött seregeinkre lövöldöztek, földig le rontatta a' hosszú-álló fő hadi vezér. Még a' *Lüttichi* asszonyok is segítettek gonosz férjeiknek, ök lévén azok, a' kik forró olajjal és ónnal öldösték vitézeinket. Ezek között is sokan el vették immár érdemlett jutalmokat.

A' leg későbbi *Mastrichti* tudósítások szerint, nem vonnya hátrább magát a' Cs. K. fő armádia, hanem a' Belgákkal tett éggyezés szerént meg marad a' *Maas* vizének jobb partyán, és meg nem engedi, hogy azon által költözzenek a' Frantziák. E' szerént az Austriai armádiának bal szárnya *Lüttichnél*, dereka *Viset* alatt, jobb szárnya pedig *Rüremond* tájékán fog táborozni, és minden némű tábori eleséggel a' Belgák által tartatni. Generál *Kraynak*, a' ki 20 ezer emberrel áll *Mastricht* előtt, meg vagyon parantsoltatva, hogy, ha kéntelen vólna az ellenség nagy erejének engedni, egész corpusával mennyen bé *Mastrichtba*, és utolsó emberéig védelmezze magát, addig is mig több segítő seregek fognának oda érkezni. — Eggy, tsatában agyon lövetett Frantzia tisztnél találatott levélben azt írta *Pichegrü* Generál Párisba *Barrérének*, hogy ő felettébb tsudálkozik a' Cs. K. armádiának hirtelen lett maga vissza vonásán, és hogy oly titkos okai lehetnek annak, mellyek rossz következéseket szülhetnének a' Fr. armádiára nézve.

Hogy az Austriai nagy armádia a' *Maasnak* jobb partyán fog meg állapodni, ezekből ki tetzszik: hogy *Hervében* nagy magazinumok állittatnak fel; hogy a' *Berghembe* küldetett nehéz bagázsia vissza vitetett *Hervébe*; hogy éjjel nappal mennek oda a' nehéz artillériát, munitiókat, és tábori eleséget vivő szekerek, eggy szóval, oly

készületek tétetnek a' *Maasnak* jobb partyán, mellyek azt jelentik, hogy nem egy hamar, és nem egy könnyen fog onnan ki mozdúlni a' Cs. K. fő armádia.

Lengyel Ország.

*Lowicz*ből N. Lengyel Országának, *Rama* nevű Wajdaságában fekvő erős városából iratik *Jul.* 18 dikán, hogy a' Felséges Prussziai királynak fő kvártélyá még most is *Opalinban* vagyou, *Warsóviához* fél mélföldnire; hogy az Orosz seregek jobbra *Willanovig* és *Mokatunig* nyúlnak ki; hogy a' Prussziai korona hertzegnek armádiája a' *Wis-tula* folyó vize mellett *Mlodzionig* tanyázik; hogy a' Lengyel patrióták az erdőkbe vonták magokat, és nem könnyen adnak a' viaskodásra alkalmatosságot, félvén a' Prusszus és Orosz puskaportól, mellyet mindazáltal tsak ugyan el nem kerülhetnek, mihelyt a' Prussziai nehéz ártilléria a' táborhoz érkezik.

Gunther Prussziai Gen. Májor meg támadta *Karwowski* Lengyel Generált, a' ki 2000 emberrel a' *Demniki* tetőket el foglalta vala, és egészen öszve paskolta ötöt, holott 1 Obester, 1 Obristlájtinánt és 60 köz ember fogattattak el a' Lengyelek közül. *Manstein* fő Strázsamester, a' *Wildan* granatéros batallionnyának kórmányozója különösen meg különböztette magát ezen tsatában, és első lévén a' Lengyel sántzokra való felhágásban, tulajdon kezeivel fogta el *Zeti* Lengyel Obestert. A' Prusszusoknak vesztesége egynéhány hóltakból és sebbe estekből állott. *Günther* Generál Májor vitéz tselekedetét a' veres Sas vitézi rendel jutalmaztatta meg a' király.

A' *Warsóviától* nem meszsze táborozó ellenség és Lengyel patrióták gyakorta tsatáznak egymással, és hol egyiknek, hol másiknak kedvez a' hadi szerentse. *Kosciuskó* Generálnak *Warsóvia* mellett álló armádiája 50 ezer emberre szá-

porodott. *Zakrzewski Warsóvia* fő Polgármesternek 40 ezer arany igértetett *Warsóviának* fel adtatásáért. E' mint jó hazafi jelentette a' dolgot *Kosciuskó* Generálnak, a' ki azt a' tanátsot adta néki, hogy vegye fel a' 40 ezer aranyat, azomban maradjon meg hazájához való hűségében. A' fő Polgármester engedett a' tanáts adásnak, fel vette a' 40 ezer aranyat, azomban fel nem adta a' várost. Félt, hogy bűrével ne fizesse vissza ezt a' nagy summa pénzt. Gr. *Lindenau*, a' ki a' *Scelze* mellett nyert diadalomnak hírét *Pétersburgba* meg vitte, 1000 aranyat, és egy betses gyűrűt kapott ajándékban az Orosz Császárnétól. Azok a' Lengyel confoederatusok, a' kik *Liebau* városát, és a' *Curlandiai* hertzogséget, minap elfoglalták, halván az Orosz seregeknek közelgetését, onnan el lódultak. A' nevezett város 20 ezer aranyra büntettetett az Oroszok által, hogy a' Lengyel confoederatusoknak táborige segítséget és készületet adott. Múlt hólnapnak 20-dikán érkezett *Warsóvia* alá a' Prussziai nehéz ártilléria (Nehéz ártillériának neveztetik a' *Pyrotechniában* az ostromló ártilléria, melly sokkal nagyobb a' tsatákban lévő ártillériánál); és a' végzés szerént, harmad nappal az után el kellett kezdődni az ostromlásnak. *Rottenburg* Obester egy kis Lengyel corpusnak kormányozója, más két tiszteleggyütt által szökött a' Prusszosokhoz.

Jun. 27-ik napján Warsóviában történt nagy zenebonának alkalmatosságával *Moszynski* Grófot is fel akarta a' dühös kösség akasztani, 's végre is hajtotta volna kégyetlen szándékát, ha a' fő Polgármester *Zakrzewski* magát közbe nem vetette volna. A' nép szüntelen így kiáltozott ellene: *Te Orosz tál nyaló, akasztó fa a' helyed!* Még az után is, midön már meg mentetett volna a' haláltól, agyarkodott ellene a' sokaság, 's ekként motkolta őtet, igaz okokon é, avagy nem, nem tudatik. *Te örökös tál nyaló, te fene*

állat, a' ki noha nagy kintsel birtál, még is soha egy szükölködöt sem segítettél, sőt kell enned adni. Te vóltál a' gonosz Corticellivel az egész Országban a' só áruló, te adtad el egy igen nagy hatalmasságnak a' mi keresményünket s. a. t. De mivel az ellene indított perben semmi egyéb ki nem sült annál, hogy ő szüntelen égyütt ett és ivott, 's jádzott az idegen követekkel, Kosciuskó parantsolatyára ismét szabadságba helyezettetett.

Nagy Britannia.

A' Jamajkai kereskedő gazdag flotta szeren-
tséssen meg érkezett Jul. 22 dikén Londonba, melly
igen sok czitrommal, narantsal, ananással, gya-
pottal, dohánnyal, cakaóval, kiváltképen pedig
kafféval és nádmézzel, a' nevezett Amérikai tar-
tománynak terméseivel vala meg terheltetve (k).
Ezen flottával érkezett az a' hir is Londonba, hogy
a' Frantziák öt linea hajóval, és 10 ezer ember-
rel menvén Guadelupe ellen, ismét vissza vették
azt az Anglusoktól. A' Nieuportban vólt Anglus
és Hannóveránus katonákból állott őrizet capitu-
lálván az ellenséggel, Wilson ártillerie kapitány-
nyal égyütt Rysselbe fogságba vitetett, 130 ott
találtatott Frantzia emigránsok pedig minden tör-
vénytétel és halasztás nélkül öszve apritattak, hu-
szonnégyen közülök egy nagy ágyú végére köt-
tetvén, a' levegő égbe lövettek. A' fellyebb em-
litett napon, t. i. Jul. 22 dikén indúltanak el Gr.
Spencer és Grenville Tamás, a' Status Titoknok-
nak Grenvillének testvér öttse, a' Londoni új mi-
nisteriumnak új tagjai, ide, a' Fels. Császárral való

(k.) Ananas (*Bromelia Ananas* Linn.) eredeté-
re nézve napkeleti Indiai gyümöls, melly az
ott lévő folyó vizek mellett, és termékeny föl-
dekben terem. Három speciesi vagynak annak,

tractálásra. (Miről fog a' *Londoni* udvar a' *Bétsi-*
vel tractálni békességről é, vagy a' hadakozásnak
további folytatásáról, nem tudatik. Ezen Anglus
követek múlt Pénteken érkeztenek ide, és keres-
nek egy 20 szobából álló szállást magoknak,
mellyért hónaponként 200 aranyat fognak fizet-
ni, még pedig anticipative, az az, a' hónapnak
kezdetén, akár töltsék itten ki a' hónapot, akár
nem). *Schmidt Walter*, *Ficzherbert* asszonyak,
a' *Wallisi* hertzeg kedvesének testvér báltya *Nan-*
cyban gvillogtiroztatott. A' nevezett szép dáma
a' *Wallisi* hertzeggel való kötéséről le moodván
6000 font Sterling elztendei pensiót kapott. *Sir*
Gilbert Elliot múlt hónapnak 21 dikén arról tett
Dundas úrnak jelentést, hogy a' *Korsikai* sziget-
nek Angliával való égyyesitetése egészen töké-
letességre ment; hogy annak lakosai égyező szi-
vel és akarattal vóltanak azon tárgynak tökéle-
tességre való vitelében; hogy ez az Angliára, és
a' Brittusoknak kereskedésekre nézve igen hasz-
nos és nevezetes történet *Juniusnak* első napján
ment tökéletességre; hogy az Anglia biztosok es-
küvéssel kötelezték magokra a' *Corsika* előbbi
szabadtságának, szokásainak, törvényeinek, rend-
tartásainak, és privilegiumainak magok valósá-
gokban való fenn tartására. s. a. t.

Frigyes Belgyiom.

Hágából iratik *Juliusnak* 26-dik napján,
hogy a' Császári Királyi seregek tsak nem egész-
len oda hagyták már *Austriai Belgyiomot*, és

---

az első, melly *Jajama* nak neveztetik, leg na-
gyobb és leg kedvesebb izü, belől sárga; a'
második a' *Bonjoma*, belől fejeér színü, nints
is annak olly jó ize, mint az elsőbbnek; a'
harmadik a' *Jagaga*, belől fejeér, ize pedig ha-

hogy az Austriai ármádia, rész szerént a' Leo-
 diai püspökségben, rész szerént pedig a' Luxen-
 burgi hertzogságban táboroz. — Onnan iratik
 az is, hogy Jul. 24 dik napján hagyták oda *Ant-*
verpiát az Anglusok, minekutánna ott lévő ma-
 gazinumaiknak nagy részét bátorságosabb helyre
 vitették, a' többit pedig ölzve rontották vólna.
 Onnan lett ki menetelek után nyomba követték
 őket a' Frantziák, és egészen el foglalták a' ne-
 vezett várost. — *Lüttichet* Jul. 23-dik napján
 foglalták el a' Frantziák, a' melly alkalmatos-
 sággal igen gazúl viselték magokat a' *Lüttichi* la-
 kosok, t. i. házaiknak és pintzéiknek ablakairól
 lövöldöztek, és olvasztott ónt 's forró olajat ön-
 tögettek az onnan ki költözött Cs. K. katonákra,
 melly által, sok jó vitézt meg sebesítettek, és
 küldöttek is a' más világra. Következett napon
 oda menvén az Austriai lovasság, ismét ki üzte
 onnan a' Frantziákat, és azokra a' gonosz lako-
 sokra, a' kik a' töllök való félelem miatt egy
 templomba rejtették magokat, kártátsokkal lövöl-
 döztettek, kétség kívül bosszút fognak állani ár-
 tatlan vitéz társaiknak halálokért.

sonló a' Rhénusi jó bórnak ízéhez. Minek-
utánna meg érednek, mint a' retek hasábokra
mettzenek, egy fertály órára hideg kút vízbe
tétetnek, onnan ki vétetvén, bórral és nádmézzel
meg hintetnek, 's már ekkor olly izek vagyon az
Anandás gyümöltseinek, mint a' leg jobb földi
epernek. Anglia, Frantzia, és más Országok-
ban postpast helyett tétetik fel az asztalokra.
A' Cacaó, eggy ollyan fa gyümöltsnek mag-
va, mint az ugorka, nagysága hasonló a' man-
dolához, napkeleti Indiában, Jamajkában, és
Martiniqueben terem. A' béle fejér, kotso-
nya forma és kedves izü. Eggy gyümöltsnek
15 söt 25 magva is vagyon. Ez a' gyümölts
a' Csokoládának leg főbb ingredientiaja.

Frantzia Ország.

Jul. 22-dik napján az a' fél millió érkezett két szekéren *Párisba*, mellyet *Brüsszelen* vontak a' *Franziák*; de e' még tsak kezdete a' *Belgio-mi hadi sattuotatásnak*, a' mint *Hollandiából* iratik, maga a' *Brabantziai tartomány* öt milliomot tartozik fizetni. — *Magon de la Baluc* 81 esztendősen ember, *St. Malóból* való, az egész *Fr. Országban* leg gazdagabb magános ember, háza népestől, és még 14 személyekkel égyütt, múlt *Juliusnak* 19 dikén áldoztatott fel a' sz. gvillotinének, azzal vádoltatván, hogy ő egynéhány milliomot adott volna költsön a' ki költözött királyi hertzegeknek, *XVI Lajos* testvéreinek. Vele égyütt eggy *Legrís* nevű *Párisi* ember is gvillotiniroztatott azért, hogy ötször ment ki az *Országból* a' *Magon* által küldetett pénzt vivén az *Artésiai Grófhoz*, és *Conde* hertzeghez. — Következett napon ismét 14 személyt itilt halálra a' *revolutionalis szék*, 29-et pedig szabadon bocsátott.

Dügumier *Fr. Generál*, a' ki felöl irtuk vólt, hogy a' *Pirenaeusi* ármádiától az az *Alpesi* *Fr. ármádiához* tétellett által fő kórmányozóul, fel kéretvén *Bellegardot*, a' *Roussilóni Grófságnak* igen erős városát, az abban lévő *Spanyól com-mendánsból*, *Vaillesantora Markétól* azt a' választ nyerte, hogy mivel néki mind őriző katonái, mind eiesége bővséggel vagyon, nem láttya okát miért kellene nékie *Dügumierrel* capitulációra menni. — Az után négy hét múlván ismét fel kérte azt, ez a' buzgó patrióta *Generál*, még pedig illy mérges ki fejezésű levelet küldvén a' *Spanyól com-mendáns*hoz: „Meg únta a' *Fr. ármádia* nyakasságodat, *Bellegarde* 50 naptól fogva egészlen környül vagyon kerittetve, és te héjában bizol a' segittséghez. *Bellegarde* a' *Fr. respublikához* tartozik; ideje hogy ismét vissza adattasson annak, vagy hogy azoknak vakmerő há-

„ torságok , a' kik tovább is meg akarják azt
 „ magoknál tartani, méltóképen meg büntettes-
 „ sen. Nemes indulattal akarok birni; ismét meg
 „ kinállak a' capitulációval, mellyre *Navarrát* is
 „ lépni kényszeritettem. Hogyha ismét meg ve-
 „ ténded azt, mind tégedet magadat, mind kato-
 „ náidat meg emésztetlek az éhség és egyéb nyo-
 „ morúság által. Mái napon halált izenek tené-
 „ ked, 's veled égyütt azoknak a' hadi tiszteid-
 „ nek, a' kik okai ezen ellentállásnak. Ha két
 „ nap alatt le nem rakja a' kezéd alatt lévő öri-
 „ zet fegyvereit, és ha Te által nem adod a' vá-
 „ rat, esküszöm a' respública nevében, hogy
 „ mind Te, mind katonáid, érdemeitek szerént
 „ fogtok meg büntettetni, 's agyon lövettetni. „

Ezen fenyegetődő fel kérésre ekként felelt
 a' Spanyol commendáns: „ Meg újított fel kéré-
 „ sedre sem többet, sem kevesebbet nem felelhetek
 „ most, mint a' meunyt feleltem *Májusnak* 31 ik
 „ napján. Semmi fenyegetődés által nem enge-
 „ dem magamat arra inditatni, hogy kötelessé-
 „ gem, 's betsülletem ellen mivellyek valamit. „

Juliusnak 16 dik napján tartatott Jacobinu-
 sok gyűllésében azzal vádoltatott *Pite* nemzeti
 biztos tulajdon segédje által, hogy ő mindent tit-
 kon mivel, semmit sem közöl sem vele, sem más
 segédjeivel; sőt az alatta lévő tiszteknek is meg-
 tiltotta, hogy munkáikat senkinek másnak ő raj-
 ta kívül kezébe ne adják, holott az illyetén dol-
 goknak a' segédek kezén kellene által menni. —
 Ekkor fel álván köztök a' Fr. nemzetnek mosta-
 ni triposa *Robertspiere*, illyenképen szólott: —
 „ Tudtára vagyon, *úgymond*, a' Közönséges Jó-
 ra ügyelő Commissiónak ez a' vádolás, és ő is
 ki nyilatkoztatta arról való értelmét. Két gond-
 viselője vagyon *Pitének*, ezt a' N. Gyűllés által
 rendeltetett reá való vigyázást ő semmivé tette.
 Leg nagyobb figyelmetességet érdemel a' tábori
 tiszteknek választatása. — *Dümurier* idejében is

győztünk, még is el árúltattunk. Kevésbe múlt, hogy győzödelmeinknek leg fényesebb ideje, a' szabadság el töröltetésének idejévé nem leve. — Nem esmérek magunk közt *Dümuriert*, olly Generálisokat esmérek, a' kik hasznosan szolgáltak a' hazának. Úgy hiszem, hogy győzedelmeinket a' Frantziák rúgójának, a' Convent *Májusnak* 31 dik napjától fogva ki nyilatkoztatott carachterének, a' közönséges Jóra ügyelő Commissió vigyázóságának és erősségének, melly által a' hazának árúloi semmikké tétettek, a' respública seregeit vezető patrióta Generálisok hiveségének, és armádiáink vitézségének kell köszönnünk. Nem e' vagy ama nemzeti biztosnak, nem e' vagy amaz embernek, akárki légyen is az, köszönhetyűk győzödelmeinket. Mit kelletik tehát mivelnünk? azt hogy leg kevesebb reménysége se lehessen ellenségeinknek hazánk árúloival való alkuvásra. Vigyáznunk kell, hogy hiv Generálisainknak és búzgó vitézeinknek helyekre sem vólt nemesek, sem zenebonáskodók ne tétessenek. — Vigyáznunk kell a' katonai igazgatás ellen, és valameddig éggyező, és meg mozdúlhatatlan legyen sarkalatos értelmeiben, addig minden más hatalomnál nagyobbnak kell annak hatalmának lenni. Hogyha égyenetlenség támadna tagjai között, egyenes útat nyitna az által a' részre hajlásoknak, és a' vele ellenkező hatalom fogná magát fel emelni. Ez a' hatalom a' katonai lenne, ehez ragaszkodnának minden hazájokhoz hűségtelenek. *Pite* nemzeti biztosnak tselekedete szoros figyelmetességet érdemel. Féltő, hogy az aristocraticus tiszteknek ne kedvezzenek, azokat pedig, a' kik magokat jól viselték, szerentsétlenekké ne tegyék. Többet e' tárgyról nem szóllok, talám ennek az igazságnak ki nyilatkoztatása fogja még valaha a' respubicát meg menteni a' veszedelemtől. „

A' közönséges Jóra ügyelő Commissió, a' Conventnek néhány tagjai ellen panaszt akar tenni; sőt a' közönséges bátorságra ügyelő Commis-siónak fejei ellen is, a' kik a' minapi veszedelmes esküvésben részesülteknek lenni mondatnak, és így újobban dolga fog lenni a' gvilotine vasának. A' hadakozó hajóknak minél előbb lehető ki készítetések végett azt végzette a' Convent, hogy minden le szedetett harangoknak kötelei adattas-sanak által, a' melly polgári Előjárók pedig gondot nem viseltek azokra, helyettek újakat vegyenek. — Minden hazájokból ki költözött, és gvilotiniroztatott személyeknek irásaik, a' N. Gyűlés végzése szerént, a' *Párisi* olztálynak fog által adattatni, 's az által meg is vizsgáltni, hogy ekképen, a' mi a' revolutiónalis itilő székhez tartozik, adattasson annak kezébe.

Jul. 29 dik napján tartatott gyűlésben azokat a' zászlókat mutatta bé egy adjutáns, avagy segéd, a' mellyek a' *Landrecyben* el fogattatott Austriai őrizettől el vétettek. *Barrere*, úgymond, ismét egy nevezetes nap ez a' Fr. respUBLICára nézve. A' *Namuri* kastély és váras kezükben vagyon, imé vagynak ezen városnak ezüst kúlsai. Még környül sem vétettek *Namurnak* köfalai, midőn már éjjel ki költözött onnan a' német őrizet, 200 ember, és egy kapitány adták által a' várat, holott 40 ágyút és sok munitiót nyertek vitézeink. A' *Rajna* mellett el hagyták a' Prusszusok *Kayserslauternt*, 's reánk bizták a' Palatinátusnak gazdag aratását s. a. t. „ De azzal nem ditsekízik *Barreré*, hogy újra sokat vesztettek a' Frantziák a' tengeren, és öszve vetvén több tengeri szigeteket, várakat, és hajókat el vesztettek, mint a' mennyit Belgiomban, *Rajna* mellett, és a' Sardi-niai királytól nyertek. Annakutánna az éretlen bátorsággal öszve kaptsoztatott veszedelmet rajzolta le *Barrere*, és szüntelen való figyelmetességet javaslott, melly az ő beszédei szerént kiváltképen abban a' szempillantásban szükséges, melly.

ben a' *politicus* zürzavaroknak *symptomai*, avagy ismértető jelei jelengetik magokat. Javaslására azt végzette a' N. Gyűlés, hogy minden hivatalylyaiaktól meg fosztatott személlyek, harmad nap alatt haggyák oda *Párist*, 20 nap alatt térjenek honnyaikba vissza, másként, mint hazájokból ki költöztek úgy fognak nézettetni, és meg is büntettetni. — Végtére azoknak a' vitézeknek *lais-tromát* mutatta bé *Barrere*, a' kik példás virtusaik által érdemesekké tették magokat a' hadi tisztségekre. Tartsuk meg, hogy a' mostani Fr. *systema* szerént, a' közönséges Jóra ügyelő *Commissió* proiectállya a' hadi tisztségekre érdemes vitézeket, 's a' *Convent* erössiti meg. Illyenkor a' proiectáltattaknak mind neveik, mind érdemeik fel jegyeztetnek a' *Conventnek* *protocollomában*, avagy jegyző könyvében.

Elegyes Tudósítások.

Generál *Dügomier*, a' ki eddig a' *Pyrenaeu-* Fr. *ármádiát* kórmányozta, és a' Spanyol hadi seregen diadalmat vett, az *Alpesi*, avagy Olasz Országi *ármádiának* kórmányozására küldetett. — *Koloniába* igen sok ember gyül öszve, nemtsak az *Austriai Belgiomból*, hanem *Lüttichből* és *Aquisgranumból* is, melly miatt minden némű eleségnek, és a' kvártélyoknak is az ár a nagyon meg nevedett. — *Jul.* 25 dikén 4000 bagatziás szekér érkezett annak környékére a' *Koburg* hertzeg *ármádiájától*. Oda küldettek a' *Károly* fő hertzeg bagatziás szekerei is, a' hova maga ő királyi hertzega is minden órán váratik. Az oda vitetett pontonok, avagy táborig hidak mind lerakattak a' *Rajna* partyára, mellyből azt a' következtetést húzzák ki némelleyek, hogy a' Cs. K.

ármádiának által költözése végett hidak fognak a' Rajna vizére vettetni. — Brüsszelben már is két polgári előjárót áldoztak fel a' Frantziák a' sz. gvillotinének.

* * *

Tudománybeli Tudósítás

Jos. Christiani Engel Commentatio de expeditionibus Trajani ad Danubium et origine Valachorum, a Societate Scientiarum Göttingesi praemio ab eadem proposito proxime accedere judicata. Cum Epistola C. G. Heyne, Consiliarii Regis M. Britanniae Aulici, et Prof. ad auctorem missa et columnam Trajani illustrante. Viennae apud Jos. Camesina 1794. 8. Az árra 1 for. 15 krajtzár. Az utolsó oldalon LXIV helyett kell olvasni LX., e' helyett pedig LXX. kell tenni LXIV.